N°. 156. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag 3 Julij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, gelet op het besluit van Z. Exc. den Heere Gouverneur der Provincie Noord-Braband, van den 14 Junij 1834 D. N°. 2, afdeeling kadaster, (Provinciaal blad N°. 72).

Manen alle eigenaren, welke binnen deze Stad perceelen mogten bezitten, die, uit hoofde van verkeerde aanwijzing, of door andere oorzaken, bij de primitive kadastrale werkzaamheden, niet ten hunnen name zijn gesteld, bij deze aan, om van die perceelen, aan den bewaarder van het kadaster alhier ter stede, ten fine van overboeking alsog spoedig opgave te doen; met berigt dat de daartoe te bezigen verklaringen tegen voldoening der daarvoor bepaalde retributie ter Stads-Secretarij kunnen aangevraagd en des verkiezende ook tevens ingevuld worden; terwijl voorts de Belanghebbenden bij de in de geregistreerde akten omschreven perceelen, dat is: van dezulke, die sedert de invoering der kadastrale bepalingen, van eigenaar zijn veranderd, mede worden aangemaand, om aan de uitnoodiging van gemelden Bewaarder, nopens het doen van opgaven met spoed te beantwoorden, ten einde de moeijelijkheden, die anderzins daarin zoo wel voor de geïnteresseerden zelve, als voor de administratie der Directe Belastingen zijn gelegen, te doen gehouden.

BREDA, den 30sten Junij 1834.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische senaat gisteren op nieuw ter vergadering bijeengeroepen, heeft zich nogmaals niet in genoegzaam getal om te beraadslagen bijeengevonden, zoodat men besloten heeft, zoo het heette uithoofde de ongesteldheid van een aantal senateurs, de zittingen voorloopig tot op den 15den dezer maand te adjourneren.

— De nadere berigten omtrent den rampspoed het stadje Limburg, in de provincie Luik, overkomen, hangen een treurig tafereel op van den ongelukkigen toestand van het meerendeel der ingezetenen dier plaats, die door den brand welke hunne woonplaats grootendeels vernield heeft, zich volstrekt van alles ontbloot vinden. Daarbij zijn de middelen aan de gemeente van 's lands wege tot gemoetkoming der meest behoeftigen verstrekt, ten eenemale onvoldoende om in den algemeenen nood te voorzien, zoodat het eenige middel waarop de aandacht van het gewestelijk bestuur gevestigd wordt, nog in het vragen der vergunning bestaat, om eene algemeene kollekte ten behoeve der ongelukkigen, door geheel Belgie te mogen doen.

— De Antwerpsche bladen melden het vertrek van daar op den 29sten ll. van het driemastschip de *van der Werf*, naar Holland zich begevende. Hetzelve was door eene stoomboot tot aan Vlissingen afgesleept.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 98; Sp. perpet. 70¾; 71⅛; 3 pCt. 48; Nap. 90.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Junij.

Te Marseille hebben de verkiezingen tot eenige ongeregeldheden aanleiding gegeven. In het derde arrondissement waar een der kandidaten van het ministerie, de heer *Raynard*, de meerderheid verkreeg, heeft een gedeelte der bevolking zulks zoo euvel opgenomen, dat in de woning van dien afgevaardigden, de glazen werden ingesmeten en onderscheidene personen, aan wier invloed men dezen uitslag toeschreef, werden mishandeld. Echter schijnt het, dat de gewapende magt in tijds is toegeschoten, om verdere buitensporigheden voor te komen.

— Het officiel dagblad van Madrid, van den 19den dezer, bevat onderscheidene gewigtige dekreten. Bij het eerste wordt het gerucht, dat gisteren reeds alhier in omloop was, bevestigd dat de graaf *van Toreno* namelijk tot minister van financien is benoemd.

Bij een ander dekreet van den 16den gedagteekend, wordt aan ieder minister een ondersecretaris van staat toegevoegd, wien men de regeling der minder belangrijke en loopende zaken zal opdragen, opdat de hoofden van elk departement zich bijzonder op de hervorming van het algemeen bestuur zouden kunnen toeleggen, en voorts de zaken door het bijwonen van de zittingen der cortes geen oponthoud zouden lijden.

Bij een derde dekreet eindelijk van den 17 Junij, zijn er, ingevolge art. 2 van het koninklijk statuut, 86 personen tot *Proceres* van het rijk benoemd, om met de *grandes* van Spanje, aan wien dit regt van elders toekomt, zitting te nemen in de *estamento der proceres*; anders gezegd de eerste kamer der vertegenwoordiging. Onder degenen aan wien deze gunst is bewezen, merkt men op de voormalige ministers *Burgos*, *Ofalia* en don *Jose de Imaz*, den markies *de las Amarillas*, den generaal *Roell*, den tegenwoordigen gezant te Lissabon don *Perez de Castro* enz.

— Men heeft heden door bijzondere brieven de tijding ontvangen, dat dom *Miguel* aan boord van het Engelsch fregat the Stag te Genua zoude zijn aangekomen.

— Volgens den *Courrier Français* zoude de tijdelijke zending van den heer *de Latour-Maubourg* aan het hof van Napels bepaaldelijk ten doel hebben: 1° de erkenning der jonge Koningin van Spanje; 2° de toetreding van Napels tot het viervoudig verbond; 3° het dubbel huwelijk waarvan reeds voor eenigen tijd in de dagbladen gesproken werd; 4° de vestiging eener constitutie, in den smaak van die welke door het Engelsch bestuur, onder lord *Bentinck*, in Sicilien werd ingevoerd. Deze voorstellen zouden nader worden aangedrongen door zeer gunstige commerciële voorwaarden, waartoe zich zoowel het Engelsch als het Fransch gouvernement mogt verstaan.

— De derde zoon des konings, de prins *van Joinville*, vertrekt eerstdaags naar Brest, om een examen als kweekeling der marine af te leggen. Daarna zal hij uit de haven van Lorient, met het fregat *la Syrène* eenen togt naar de Kanarische en Kaapverdische eilanden ondernemen.

— Het thans gevestigd Portugesche gouvernement eischt, zoo men zegt, de vaartuigen op, die in der tijd door het Fransch eskader onder den admiraal *Roussin*, op de rivier van Lissabon werden genomen. De admiraal *Napier* schijnt dien aangaande met bijzondere instructien alhier te worden verwacht.

— Heden, uithoofde van den Zondag, geene fonds-notering.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den Julij.

Uit 's Hage meldt men van gisteren het volgende:

» Z. M. bevindt zich bij voortduring in deze Residentie, hoogstdeszelfs verblijf schijnt voornamelijk in afwachting en ten gevolge van de verwachte komst van den minister *Verstolk*, wiens terugkeering dagelijks wordt te gemoet gezien.

» Heden zijn de vergaderingen van de Staten der onderscheidene provincien geopend. Waarschijnlijk zullen de Staten van Holland zich aanstaanden donderdag met de verkiezingen tot leden der Tweede Kamer bezig houden.

» De schouwburg dezer Residentie zou, volgens vroegere aankondiging, heden avond geopend worden, doch daar de vertrangingen en verbeteringen, die aan de zaal worden toegebragt, nog geenszins zijn voltooid, zoo is diens heropening wederom uitgesteld. Dezelve zal, wat den franschen schouwburg betreft, aanvangen met de opvoering van het luisterrijke zangspel *Guillaume Tell*, welk zangspel zal worden achtervolgd door *Aladin*, *le Dieu et la Bayadère*, *les Petites Danaïdes*, *l'Ecloo*, *Don Juan*, en andere beroemde opera's meer; terwijl ook de Nederduitsche tooneelisten al dadelijk zullen opvoeren een nieuw tooneelspel, *Richard Darlington* genaamd. Dit een en ander belooft het publiek zoo veraangenaming als verscheidenheid van verpozing."

— Gisteren namiddag is de eerste nieuwe haring te Gravenhage aangekomen, zijnde de gewone jaarlijksche geschenken daarvan bij die gelegenheid aan Z. M. den Koning, Prins *Frederik* en aan onderscheidene hooge autoriteiten aldaar, uit Vlaardingen overgebragt. De eerste jager is te Vlaardingen binnengeloopen met 21 ton haring, die voor *f* 700 per ton verkocht is.

— Naar men verneemt heeft Z. M. de koning van Pruissen den heer *D. C. Spilbergen* benoemd tot pruissisch consul te Amsterdam, en zulks in de plaats van wijlen den heer *van Beeck Vollenhoven*.

— Het Amerikaansche matigheids-gezelschap heeft deszelfs zesde verslag uitgegeven. Daaruit blijkt dat van af het begin zijner verrigtingen 2000 brandewijnstokers en 6000 herbergiers hun vak van bestaan hebben laten varen. Meer dan 15,000 drinkaards zijn van deze hunne schandelijke en nadeelige gewoonte terug gekeerd, en meer dan 700 zeeschepen nemen op hunne reizen geenen sterken drank verder aan boord mede.

— Op de Antwerpsche beurs van gisteren [illegible] de fondsen genoteerd: Belg. 98,98⅛; Braz. 76[illegible]; Sp. Perpetuelen 5 pCt. 71⅝,72½; 3 pCt. 48¼; Cortes 39[illegible]; Uitgestelde 19[illegible] 19⅞; Nap. 90; R. L. 96,96¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten Junij.

HH. MM. de Keizer en Keizerin van Oostenrijk worden den 28sten van Persenburg te Weenen terug verwacht. De Spaansche gezant aan het Oostenrijksche hof had den 18den Weenen nog niet verlaten, om zich naar Madrid te begeven, daar hij nog altijd zijnen plaatsvervanger wachtende was.

— De groote raad van het kanton Zurich, op den 23 junij bijeen gekomen, heeft dezen en den volgenden dag over de instructien beraadslaagd, die men aan het uitvoerend bewind, ten aanzien der buitenlandsche aangelegenheden, wilde hebben medegedeeld. Ofschoon de voorzitter de vergadering opende met eene allerhevigste redevoering, waarbij alle toegeeflijkheid van de zijde van het bondgenootschap, als eene miskenning der nationale en afhankelijkheid werd ontraden, schijnt echter de meerderheid zich ten slotte voor de meer gematigde en staatkundige inzigten van den staatsraad te hebben verklaard, immers heeft men besloten, daar waar de vorderingen der mogendheden op regt en billijkheid waren gegrond, aan dezelven te gemoet te komen.

— Men schrijft uit Germersheim van den 21 Junij als volgt: De voorbereidende werkzaamheden tot onzen vestingbouw vorderen thans met spoed. Rondom onze stad zijn nieuwe wegen aangelegd, putten gegraven, alle vrucht- en andere boomen, buitengebouwen, tuinen, enz. omvergehaald en gelijk met den vloer gemaakt, zoodat onze stad geheel naakt en open ligt. Men gelooft dat eerstdaags met de eigenlijke versterkingen een aanvang zal worden gemaakt.

— In Hongarije, hebben nu laatstelijk hevige branden gewoed. Zoo schrijft men uit Nagy-Saros, bij Eperies, dat aldaar in het laatst van April 47 huizen, 23 schuren, de Roomsche kerk met toren en klokken, benevens de boerderij des graven *van Wolkenstein*, met eene menigte vee zijn verbrand. — Voorts, in het marktvlek Karczag zijn den 25sten mei in drie uren tijds 612 woonhuizen, 1378 boerderijen, 9 korenmolens, alsmede het kerkgebouw in de asch gelegd. Te Ezegled heeft den 29sten met een zware brand gewoed, die den ganschen dag aanhield, ten gevolge waarvan de Gereformeerde kerk benevens den toren, als ook verscheiden honderden gebouwen werden vernield.

— Te Weenen waren den 21 dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 99⅞; 4 pCt. 90½; Bankactien 1271½.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten Junij.

Gisteren heeft de lord-kanselier ter kennisse van het Huis der Lords gebragt, dat in het dagblad *the Morning-post* een hevig artikel tegen zijn persoon geplaatst was, hetwelk, naar zijn oordeel, eene inbreuk op de voorregten van het Huis bevatte. Op voorstel van lord *Grey* besloot de vergadering, dat de drukker van genoemd blad voor de balie van het Huis den volgenden dag zou verschijnen, ten einde daarover berispt te worden.

Dienzelfden dag heeft de heer *O'Reilly*, een der R. K. vertegenwoordigers uit Ierland, zich hevig beklaagd over het besluit van dom *Pedro*, van den 28sten Mei 1834, waarbij alle kloosters en daaraan verbondene liefdadige stichtingen vernietigd worden verklaard, aan de daartoe behoorende geestelijken en zeer sober daggeld (van omstreeks 50 cents Nederlandsch) wordt toegelegd, en dan nog alle degenen, die aan de jongste staatkundige woelingen hebben deel genomen, van het genot van die nietige schadeloosstelling verstoken worden verklaard. Hij meende, dat dit besluit lijnregt strijdig was met art. 5 van het viervoudig verbond, waarbij dom *Pedro* eene volkomene kwijtschelding voor alle staatkundige handelingen zijner onderdanen had toegezegd. Als hij, *O'reilly*, den ongepasten haast in aanmerking nam, waarmede de hoogvrijzinnige dom *Pedro* en zijn minister van justitie, zonder de bijeenkomst der Portugesche Cortes, die den 15den Augustus moet plaats hebben, af te wachten, dit besluit van roof en vogelvrijverklaring hadden afgekondigd, dan moest hij voor het leven der ongelukkige slagtoffers van deze vervolging wel gegronde vrees koesteren. Hij verlangde de mededeeling van het aangehaalde verdrag, en wilde tevens weten, of lord *Palmerston* niet ten behoeve van deze beklagenswaardige Portugezen tusschen beiden gekomen was. — Lord *Palmerston* antwoordde, dat het besluit van dom *Pedro* bij den eersten opslag strijdig was met den geest van het viervoudig verbond, en dat het Britsche bestuur, indien het bij een nader onderzoek der zaak deze overtuiging bleef koesteren, tot wijziging van dit wraakzuchtige besluit tusschen beide zou treden. Het verlangde verdrag kon niet worden medegedeeld, omdat de vereischte redactie der bekrachtiging daarvan nog niet uit Portugal was aangekomen.

Vervolgens is ook de zaak van den generaal *Moreno* ter sprake gebragt, een der Spanjaarden, die met don *Carlos* in Engeland is gekomen, doch door sommige dagbladen der Whig's allerhevigst is aangevallen, omdat hij in 1831, als bevelhebber van Malaga, eenige Spanjaarden, onder aanvoering *van Torryos*, die, van Gibraltar komende, bij die stad geland waren, om eenen opstand in den geest der grondwetsgezinden te verwekken, had doen gevangen nemen en na eenige dagen had doen doodschieten. Onder die doodgeschotenen bevond zich een Engelschman, zekere *Boyd*, en het is om die reden, maar vooral ook omdat, zoo gezegd wordt, *Moreno* door verraderlijke beloften *Torryos* en de zijnen naar Spanje gelokt heeft, dat men thans in Engeland zoo zeer op *Moreno* gebeten is. Lord *Palmerston*, die vroeger reeds door de *Times* en andere bladen vreeselijk is gehoond en verguisd, omdat hij niet dadelijk *Moreno* in hechtenis heeft doen nemen, heeft thans een nader onderzoek in deze zaak beloofd; doch, tot groot ongenoegen van sommige vrijheidsvrienden verklaard, dat de Spaansche regering het regt heeft gehad, om de opstandelingen onder *Torryos* te laten doodschieten. Het schijnt, dat men *Moreno* intusschen uit Engeland zal laten ontsnappen.

— Men heeft tijdingen uit Genua van den 18. Z. M. fregat *de Nimrod*, met een gedeelte van het gevolg van Dom *Miguel* was aldaar aangekomen, en het fregat *de Stag*, waarop zich Dom *Miguel* bevindt, werd elk oogenblik verwacht. *(Zie onze latere berigten der vorige Courant).*

— Men verzekert, dat de heer *Mendizabel* eene nieuwe leening van één millioen ponden sterling, tegen 80 per cent, met het Portugesche gouvernement heeft aangegaan. Dien ten gevolge heeft er eene rijzing in de Portugesche fondsen plaats gehad.

— Gisteren stonden de 3 per cent gered. 91¼ à ⅜; Nederl. 2½ per cent 52⅝ à ¾; dito 5 per cent 97¼ à ⅜; Spanje (1822) 49⅜ à ½; Portugal (nieuwe) 79 à ¼.

IETS,

over FRANKRIJK'S *en* ENGELAND'S *Staatkunde met betrekking tot* HOLLAND *en* BELGIË *en eenige wenken aan de* Regering *en het* Volk *van* OUD-NEDERLAND.

VI.

(Vervolg van ons Nommer van Dingsdag ll. en slot.)

Zoo zij en blijve dan Nederland met zijne Regering eendragtig, één ligchaam, waarvan het hoofd en alle leden één schoon harmonisch geheel uitmaken, waarnaar, in dezen tijd van woeling, alle volken een luisterend oor wenden, en alle weldenkenden en alle vrienden van wet en orde, in alle landen van Europa, het oog gevestigd houden; zoo sta het pal, als eene rots te midden der woeste baren, *saevis tranquillus in undis*, en het verheffe, na doorgestane stormen, glansrijk zijne kruin, en geve een nieuw bewijs aan de wereld, *wat de eendragt vermag.*

Maar onze Regering behoort, vooral thans, ook door eene *wel ingerigte Policie*, een wakend oog te houden, op Franschen en Engelschen, die, onder welk voorwendsel dan ook, Oud-Nederland bezoeken en daarin korter of langer hun verblijf houden. – Wij behoeven er toch wel niet aan te twijfelen, of onder deze vreemdelingen, die zich soms als kooplieden, of ook wel als renteniers, of als letterkundigen voordoen, bevinden zich, door Frankrijk en Engeland, bezoldigde Agenten, die, onder den schijn van, als vreemdelingen, alles te willen bezigtigen, wat in ons Land merkwaardig is, gewis ook geene pogingen onaangewend, geene middelen ongebezigd zullen laten, om met den waren volksgeest van Nederland, met deszelfs middelen van verdediging, met deszelfs krijgsvoorraad, met zijne Arsenalen voor Land en Zeemagt, met zijne Scheepswerven, zijne Marine enz. enz. naauwkeurig bekend te worden, en daarvan aan hunne Regering een zorgvuldig berigt te geven. Waar hiertoe omkooping mogt noodig zijn, zullen zij ook dit middel niet onbeproefd laten, hoewel wij zouden wenschen, dat geen Nederlandsch ambtenaar, van den geringsten tot den hoogsten, immer voor zulk een schandelijk verraad, tegen het Vaderland te plegen, zou vatbaar zijn. De Regering geve derhalve ook aan hare ambtenaren den strengsten last, om, onder geen voorwendsel, hoe ook genaamd, Fransche of Engelsche vreemdelingen in onze Magazijnen, Arsenalen, Constructie-winkels, of op onze Scheepswerven toe te laten, zonder hare toestemming, en ontzette, zonder oogluiking, elke ambtenaar, die zich hieraan, tegen hare bevelen, zoude schuldig maken, van zijnen post. – Of zou, door den invloed van Fransche en Engelsche Agenten, ook hier niet kunnen plaats grijpen, hetgene te Marseille en Toulon, waarschijnlijk door Engelschen invloed en Engelsch geld, bij herhaling het geval was, dat men namelijk onze voorname etablissementen door brandstichting zocht te vernielen? Men wake derhalve met alle zorgvuldigheid, eer men, maar te laat, zijne onachtzaamheid, in deze, mogt hebben te betreuren. – Ook houde men een waakzaam oog op Fransche en Engelsche arbeiders, die zich hier en elders in onze Fabrieken ophouden, ten einde de staatkunde onzer vijanden zich mogelijk ook van deze niet bediene, om op den geest van de mindere klasse, door opruijing, eenen nadeeligen invloed te oefenen. Daar eindelijk de omwentelings-geest ook in het Zuiden van Duitschland is doorgedrongen, en thans welligt een aantal Duitsche demagogen, het wraakzwaard, hetwelk hen in hun eigen land bedreigt, ontvliedende, in het gastvrije Nederland eene schuilplaats zouden willen zoeken, zoo wake men ook vooral tegen deze Rustverstoorders, die den Franschen en Engelschen, zoo veel te eer als Agenten, ter opruijing der mindere volksklasse, zouden kunnen dienen, als zij, door de verwandschap des Duitsche met de Nederlandsche taal, hiertoe geschikter zijn.

En wat nu de *drukpers* aangaat, deze ligt welligt in geen land van Europa minder aan banden, dan in Nederland, en nogtans is mogelijk in geen land van Europa minder misbruik van dezelve gemaakt; zij was integendeel, sints Belgiens opstand, over het geheel dienstbaar aan de aankweeking van echte Vaderlandsliefde en aan de verdediging van Oud-Neerlands regt en eer, en aan de verdediging van de eer en het edel karakter van het voorbeeld der Koningen, op wien Nederland trotsch is. Zij werkt in Nederland, uit al hare magt, mede, om de eendragt tusschen Regering en Volk te bewaren, en den band, die beiden, tot heil des Vaderlands verbinden moet, vaster en vaster toe te halen. Dit een en ander strekt niet weinig tot eer van Nederland, en levert een bewijs op, voor den echt Vaderlandschen geest van de Redactien onzer onderscheidene dagbladen, *één enkel welligt daarvan uitgezonderd.* – Maar wanneer wij nu toch rondom ons henen onze blikken werpen en zien, hoe deze zelfde drukpers in Frankrijk, in België, in een gedeelte van Duitschland, van

alle banden ontslagen, een hefboom voor de demagogen en omwentelingsgezinden van die landen geworden is, om de bestaande Regeringen omverre te werpen; om de rust der volken te verstooren; de orde om te keeren; de wetten krachteloos te maken; de welvaart, die men door handel en industrie en door den bloei der kunsten en wetenschappen genoot, te vernielen; om duizende te voren welvarende huisgezinnen in armoede en ellende te storten, regt en geregtigheid te verkrachten, moord, brandstichting, plundering en verraad te wettigen; de Regeringen te vergruizen, en dezelve, door de schandelijkste lasteringen, bij het volk in verdenking te brengen; de zuivere beginselen van godsdienst en zedelijkheid te ondermijnen; de geheele wereld, ware het mogelijk, in een' baijert van verwarring te doen verkeeren en om, onder den schijn van vrijheid, alomme verderf en verwoesting te brengen; ten einde deze booswichten, op het puin van der volken welvaart, met hun bloed en hunne tranen doorweekt, hunne gouddorst en hunne staatszucht zouden kunnen voeden; — wanneer wij zien hoe dezelfde drukpers, die in de Tempelen van Minerva voor de jongelingschap de heiligdommen der wetenschappen en kunsten behoorde te openen en haar tot sieraden in gevorderde jaren, tot pijlaren van hun Vaderland en ten zegen der menschheid moest helpen vormen, in Frankrijk en Duitschland gebezigd wordt, om baardelooze jongelingen in den waan te brengen, dat zij geroepen zijn, om de voorvechters der vrijheid van hun volk, de daarstellers van eene geheel hervorming in den staat, de wetgevers in eene nieuwe orde van zaken te worden; en om hen, die nog niet in staat zijn zich zelven wel te kunnen besturen, diets maken, dat zij, na de bestaande Regeringsvormen te hebben verbroken, als volksbestuurders of als aanzienlijke ambtenaren in den door hen geschapenen vrijstaat kunnen en behooren op te treden; en hoe deze jongelingschap daardoor tot gevaarlijke pesten voor alle maatschappelijke orde gekweekt wordt; nu de drukpers, in de plaats van alleen weldadig, tot verlichting en beschaving en tot aankweeking van godsdienst, deugd en zedelijkheid, werkzaam te zijn, in Frankrijk, in een gedeelte van Duitschland, in Belgiën en, helaas, ook in Engeland een werktuig geworden is, tot het plegen van eenen zedelijken volksmoord, en tot verwezenlijking van eenen toestand voor geheel Europa, gelijk die van Frankrijk onder *Robespierre* was; of van eene barbaarschheid erger, dan die der middeleeuwen! — zou het dan niet dure pligt voor Regering en Volksvertegenwoordiging beide worden, om, met gemeenschappelijk overleg, zoodanige wettelijke bepalingen te maken, waardoor ons dierbaar Nederland behoed bleve, voor de onheilen, welke de misbruikte drukpers elders reeds gesticht heeft en nog blijft stichten, en waartoe vreemde demagogen, en listige staatkunde haar ook wel in ons, tot hiertoe zoo eendragtig en vreedzaam Vaderland zouden willen dienstbaar maken? Men versta ons wel: wij willen *niet*, dat de drukpers aan eenigen band worde gelegd, zoolang zij, gelijk zij tot hiertoe over het algemeen deed, bevorderlijk was aan het heil des Vaderlands, en met de Regering en de Vertegenwoordigers des volks zamenwerkte tot deszelfs welzijn; maar dit willen wij, dat zoodra vreemde invloed een of ander bestaand of nieuw uit te geven dagblad mogt beginnen te gebruiken, om, hetzij *direct* of *indirect*, bedekt of meer openlijk, het zaad van wantrouwen tusschen Volk en Regering uit te strooijen, de maatregelen der Regering te gispen, de volksvertegenwoordiging, om hare medewerking met de Regering, te hoonen of te lasteren; [illegible] met de Regering aan te zetten; de [illegible], die [illegible] door [illegible] staatkunde en onregtvaardig geweld van magtige vijanden, die ons zoeken ten verderve te brengen, drukken, toeschrijven aan het verkeerd bestuur, of aan de baatzuchtige staatkunde en de hardnekkigheid der Regering, bijzonder van het geëerbiedigd hoofd derzelve; en welke andere middelen meer de Revolutionaire *propaganda*, door middel der drukpers, gewoon is te bezigen, om de volken in den omwentelings-stroom mede te slepen; dan willen wij, dat de Regering, *bij tijds*, en niet eerst dan, wanneer het vergif reeds zijne werking gedaan heeft, maatregelen neme, ter weering van deze pest, die gewis, door elk opregt beminnaar van zijn Vaderland, zouden worden toegejuicht; maatregelen die dan ook voorzeker de blijken zullen dragen, hoe de Regering van Nederland, ook in dit opzigt, het ware *juiste midden* heeft weten te vinden, en eene betamende en weldadige vrijheid van drukpers heeft weten te vereenigen met eene noodzakelijke beteugeling, en, bij overtreding der wetten, gestrenge bestraffing der zoodanigen, die, gelijk zij, door het misbruik der drukpers, reeds een deel van Europa hebben in het verderf gestort, zoo ook ons Vaderland, en, ware het mogelijk, geheel Europa, in een poel van jammer zouden willen storten.

Welke maatregelen daartoe te nemen, dit laten wij aan de wijsheid onzer Regering, aan het beleid en de Vaderlandsliefde onzer Vertegenwoordiging gerustelijk over; alleenlijk raden wij, dat men toch niet wachtte tot dat het kwaad zijne werking gedaan heeft. Onze stelregel zou het steeds zijn: *potius praevenire, quam praeveniri.*

En nu herhalen wij nog ten slotte onze dringende bede aan Nederlands tot het bewaren en bevestigen der *eendragt*, tusschen Regering en Volk, en tot vertrouwen op de Vaderlandsliefde, op de staatkundige wijsheid en de goede trouw der eerste, bijzonder van deszelfs geëerbiedigd Hoofd, onzen hoogst achtbaren Koning; tot de zorgvuldigste en omzigtigste waakzaamheid en behoedzaamheid, tegen de listige staatkunde van Frankrijk, maar vooral van Engeland, hetwelk, om den schijn niet te hebben, van zelf medepligtige te zijn, zelfs Fransche en Belgische agenten zou bezigen en bezoldigen, om onze *eendragt* te verstooren, en ook ons in den *revolutionairen* modderpoel te verstikken, in welken een gedeelte van Europa zijne welvaart reeds [illegible], en waarin elk volk, dat daarin wordt medegesleept, onvermijdelijk zijn verderf vinden zal. *Eendragt, volharding* en *waakzaamheid*, zij en blijve dan Neêrlands leuze en de naauwste vereeniging van Volk en Regering, met vertrouwen op God gepaard, make ons wel klein maar door de natuur tot verdediging zoo geschikte land, tot een bolwerk, tegen hetwelk de listen en het geweld van Frankrijk en Engeland moeten afstuiten. Dan zal het te regter tijd blijkbaar zijn, dat, *zoo God voor ons is, niemand*, ook niet de grootste magt der aarde, *tegen ons zijn kan!*

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Het vroeger aangekondigde muzijkfeest te *Aken* is tot algemeen genoegen afgeloopen en heeft drie dagen geduurd, waarvan echter alleen de twee eerste bepaaldelijk aan de muzijk zijn toegewijd geweest. Het orchest, onder de leiding van den heer RIES bestond uit 81 sopraanstemmen, 80 contralten, 86 tenors, 95 basstemmen, en, wat het instrumentale gedeelte betreft, uit 52 violen, 15 alten, 17 violoncellen, 10 contrebassen, 5 haut-bois, 5 fluiten, 4 fagotten, 7 clarinetten, 8 horens, 6 trombons, 4 trompetten, 1 keteltrom, en dus in 't geheel uit 471 personen, welke uit 36 steden waren bijeengekomen. Op den eersten dag zijn uitgevoerd de Ouverture van *Don Carlos* van den Heer RIES en het Oratorium *Deborah* van HANDEL; op den tweeden, de Symphonie in *ut* van MOZART, een gedeelte uit het *Requiem* van CHERUBINI, het eerste gedeelte van de Symphonie met koren van BEETHOVEN en verscheidene stukken van F. SCHNEIDER. — De Geheimraad VON KLENZE, wiens bouwkundige verdiensten in *Beijeren*, algemeen bekend zijn, vertrekt, met vergunning van den koning van *Beijeren* naar *Griekenland*, om de Grieksche Regering met raad en daad behulpzaam te zijn, bij het aanbouwen der nieuwe hoofdstad *Athene*.

DENEMARKEN. — Op de jaarlijksche Tentoonstelling van Schilder- en Beeldhouwwerken, den 1 Mei te *Koppenhagen* geopend, heeft men in 't geheel 307 stukken gezien, waarvan 217 schilderijen en teekeningen en 44 voortbrengselen van beeldhouwkunst. THORWALDSEN heeft 37 stukken ten toon gesteld, beelden of bas-reliefs, waarvan 17 van marmer, de overigen van pleister. Een fraai standbeeld van den Zaligmaker is voor de hoofdkerk in de hoofdstad bestemd.

RUSLAND. — Het onlangs openbaar gemaakte budget van het Ministerie van Openbaar Onderwijs over het jaar 1833, bevat een volledigen staat van alle inrigtingen van onderwijs in dit Rijk. *Rusland* heeft zes Universiteiten, die van *Petersburg*, *Moskau*, *Charkoff*, *Kasan*, *Dorpat* en *Kiew*. Elke dezer Universiteiten heeft een Onderwijs-distrikt, 't welk met haar een geheel vormt, en waarin zich, buiten de inrigtingen voor lager onderwijs, 4, 7, 8 of 9 gijmnasien bevinden. Behalve deze Universiteits-distrikten zijn er nog vier andere Onderwijs-distrikten, dat van *Witepsk*, waartoe de gouvernementen *Wilna*, *Grodno*, *Minsk* en de provincie *Byalistock* behooren, en waarin 9 gijmnasien zijn, dat van *Odessa* met 5 gijmnasien, het Kaukasische met 20 kantonscholen, en het Siberische, waarin men mede eene algemeene uitbreiding van het onderwijs te gemoet ziet.

FRANKRIJK. — Eene, voor de wetenschappen zoowel als voor de Fransche Industrie, zeer nuttige inrigting is het *corps des Ingénieurs des mines*. Volgens eene wet van den 23 April des verleden jaars, moet dit ligchaam jaarlijks een verslag openbaar maken van deszelfs werkzaamheden, en aan deze wet is thans door een verslag over het jaar 1833 voldaan. Uit hetzelve blijkt onder anderen, dat de groote geologische kaart van *Frankrijk*, waarop de verschillende gronden, waaruit de bodem van dit land bestaat, de mijnen en al wat daarmede in verband staat, zullen aangeteekend staan, en waaraan sedert vele jaren gewerkt wordt, zoo verre gevorderd is, dat dezelve in het jaar 1836 zal kunnen uitgegeven worden. — De tweede jaarlijksche vereeniging van Fransche Geleerden zal den 7 September te *Poitiers* en de vereeniging van Fransche Geologen den 6den dier maand te *Straatsburg* plaats hebben. Van laatstgemelde vereeniging heeft men het voornemen een uitstap naar de *Vosges* te doen en de bijeenkomst den 16den te sluiten, wanneer men zich naar de groote vereeniging van Duitsche Natuurkundigen zal kunnen begeven, welke den 18 September te *Stuttgard* geopend wordt. De Onderneming der Diligences heeft zich reeds bereid verklaard, een genoegzaam aantal rijtuigen beschikbaar te hebben, om de Natuuronderzoekers van *Straatsburg* naar *Stuttgard* over te brengen. — Het rijke Museum van Natuurlijke Historie te *Parijs* is in den jare 1833 vermeerderd met 480 specimina van zoogdieren en vogels, 1150 kruipende dieren en visschen; 25,000 insecten en schelpdieren en 5000 mollusken en zoöphyten. De kruidkundige verzameling is met ongeveer 50,000 planten verrijkt. — De Prins van de *Moskowa*, zoon van den Maarschalk NEY, is als componist opgetreden. Bij de Opera-Comique namelijk zijn de rollen verdeeld van eene nieuwe opera, waarvan de woorden van SCRIBE en de muzijk van den genoemden Prins zijn. — De eerste verdienste van elk gedrukt werk zijnde, dat het zoo veel mogelijk gezuiverd zij van drukfouten, zoo stelden de boekdrukkers van den ouden tijd daarin de pracht hunner uitgaven, om in dezelve eene zoo volkomene zuiverheid, welke moeijelijk te verkrijgen is, te trachten te doen plaats hebben. Om hiertoe te geraken, stelden de ELZEVIERS en ETIENNES de drukproeven hunner werken in 't openbaar ten toon en loofden een prijs uit voor degenen, die er eenige fout in ontdekte. De uitgevers van het uitmuntende *Dictionnaire des Dictionnaires* van NAPOLEON LANDAIS hebben thans ditzelfde middel te baat genomen, en sedert

den 23 Junij liggen de drukproeven van dit werk telkens eene week voor het afdrukken ter bezigtiging voor het publiek, terwijl voor de aanwijzing van iedere fout eene belooning van 50 centimes en voor 20 fouten in eene of meerdere achtereenvolgende afleveringen, een exemplaar van het werk is uitgeloofd. — De Boekhandelaars Cornon et Blanc te Parijs hebben aangekondigd, dat de Turijnsche uitgaaf van het *Corpus Juris* (2 deelen groot 4° *Taurini* 1829), welke eigenlijk 45 fr. kost, gedurende den loop dezes jaars 1834 bij hen voor 25 fr. te bekomen is.

Engeland. — De kostbare verzameling van teekeningen en prenten van Thomas Lawrence is door den Heer Woodburn, een zeer rijk prentverkooper te *Londen*, verkocht. Deze verzameling, welke op meer dan zeven tonnen gouds geschat is, en welke de Regering niet heeft willen aankoopen, is nu voor den verminderden prijs van twee tonnen gouds verkocht.

Koerspriis der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 1sten Julij.*

[illegible] pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers [illegible]	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers [illegible]
Werkel. schuld 2½	52 3/16	52 ¼	52 3/16	Cert. dito 18[illegible] . 5	97½	98	97 15/16
Dito dito 5	97 7/16	97⅝	97 7/16	Obl. te London. 5			
Uitgestelde dito . .	1 33/88			Certif. te Hamb. 5			
Kansbill. dito	23¼	23⅜	23¼	Inschrijv. Assig. 6	67⅞	68	68
Amort. Syndic. . 4½	90⅞	91⅛	91	Certificat. dito . . 6	69½	ex div.	
Dito dito . . 3½	74	74⅜	74⅛ à ¼	Polen.			
Schatkistbiljett. 6	100⅝	101⅛	101	Aand. Loot. fl. 300	117¼	117½	
Oorlogslasten . . . 5	100¼			Pruissen.			
Leening 1831 . . . 6				Dito dito R. 50 . .	102¾	103	
Handel-Maats. . 4½	100½			Oostenrijk.			
Frankrijk.				Dito dito ƒ 100 . .			
Inschr. Grootb. 3				Dito dito ƒ 250 . 4	428		
Engeland.				Metalliek 5	98	98⅛	98
Dito per 12 Aug. 3				Dito Lond. gen. 5			
Spanje.				Dito 2½	52⅞		
Certificat. Amst. 5	73	73 7/16	73⅜ à ¼	Oblig. *Goll & C.* 5	100¼		
Dito ƒ 1000 . . . 5	49⅞	50	49⅞	Dito 4	87½	88	87⅝
Uitgest. 3 pCt. Sch. 5	19 11/16	20¼	19 9/16	Cert. Stadsb. dit. 2½			
Cert. Bons Lond. 5	38 1/16	38⅜	38⅛ à ¼	Ween. Bankact. 3			
Napels.				Denemarken.			
Certificat. *L & B* 5				Leening te Lond. 3			
Dito *Falc. & C.* 5	90⅝			Braziliën.			
Leen. Lond. R. . 5				Dito *Rotschild*. 5	77⅞	77⅜	
Rusland.				Grieksche.			
Obl. *Hope* 1798/1816 . 5	103⅞	104⅛	104	Dito te Londen. 5			
Dito dito 1828 . 5	104	104¼	104¼				

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene *DOCHTER*, vrouwe H. E. V. DE SCHEPPER, geboren jonkvrouwe DU PUIS.
Breda, 28 *Junij* 1834.

*** Daar het Appel van het Vonnis der Regtbank van eersten aanleg, te 's Bosch, van den 15den April 1834, door het Hoog-Geregtshof te 's Hage, bij arrest van den 27sten Junij ll. is verworpen, dat vonnis in het hoogste ressort is bekrachtigd en LEENDERT VAN RIJN, Wz., gecondemneerd in alle de kosten, zoo zal de Heer MARTINUS VAN DER HEYDEN, door het ministerie van den Deurwaarder WILLEM DE HAAN, op Maandag den 7den Julij 1834, des voormiddags ten *elf* ure, op de Markt te 's Bosch, vóór het Koffijhuis van HOHMAN, publiek doen verkoopen:

Acht PAARDEN, tusschen de 5 en 8 jaren oud; als:
Een geel Aal-taart, kortstaart. } Rijpaarden.
Een bruin MERRIE PAARD. }
Zes TREKPAARDEN.
Voorts *vijf* KARREN, PAARDENTUIGEN, HOOISCHAAL, GEWIGTEN en toebehooren; benevens STALGEREEDSCHAPPEN.

Zegt het voort.

*** *Kerkvoogd. en Notabelen der Hervormde Gemeente van 's Prinsenhage*, zullen, op Donderdag den 10den Julij 1834, des voormiddags ten 10 ure, ten woonhuize van den Kastelein HENDRIK SCHRAUWEN, in *het Rood Hert*, te 's Prinsenhage, onder nadere approbatie van het Provinciaal Collegie van Toezigt, over de Kerkelijke Administratiën, bij de Hervormden in Noord-Brabant, bij inschrijving aanbesteden:

Eenige VERNIEUWINGEN en HERSTELLINGEN aan de *Pastorij-Huizinge* en *Kerk* van voormelde Gemeente, waarvan het bestek *acht* dagen vóór de besteding zal ter lezing liggen, ten huize van *H. Schrauwen* voornoemd; zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen, bij den Opzigter van voornoemd werk, den heer *P. Huijsers*, *Az.*, Architect te Breda.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

VERPACHTING VAN TIENDEN.

De Agent van het Domein te Breda, zal, op de nagemelde dagen, uren en plaatsen, ten overstaan van de respective Heeren Burgemeesters, publiek verpachten, de Dominiale Tienden in het ressort van genoemd agentschap, voor den oogst dezes jaars 1834, te weten:

Op Maandag den 14den Julij 1834, 's namiddags om 2 ure, ten huize en herberge van *N. van Bekhoven*, te Zundert. De TIENDEN van Rijsbergen en Zundert.

Op Woensdag den 16den Julij 1834, 's morgens om 9 ure, ten Gemeentenshuize van Alphen. De TIENDEN van Alphen en Riel.

Op denzelven dag, 's middags om 12 ure, ten huize en herberge van *A. N. van Gils*, in *de Bebe*, te Baarle-Nassau. De TIENDEN van Baarle-Nassau, Ulicoten en Castel.

Op Donderdag den 17den Julij 1834, 's namiddags om 2 ure, ten Gemeentenshuize van Gilze. De TIENDEN van Chaam, Gilze en Reyen.

Op Maandag den 21sten Julij 1834, 's morgens om 9 ure, ten Stadhuize van Breda. De TIENDEN van Ginneken en Bavel, Prinsenhage en Teteringen.

De konditien van verpachting kunnen van heden af dagelijks ten kantore van opgenoemden Agent worden gelezen, alwaar ook nadere informatiën te bekomen zijn.

Breda, den 28. Junij 1834.

De Agent voornoemd,
N. SMITS.

Uit de Hand te Koop:

Binnen *Breda*, *drie* à *vier* BURGER-HUIZEN, voorzien van verschillende Boven- en Beneden-Kamers en verdere Gemakken, vooral voor onderscheidene Affaires zeer geschikt. Nader onderrigt hieromtrent bij de Uitgevers dezer.

Men verlangt Uit de Hand te Koop:

Een *sterk* en *gedresseerd* CHAIS-PAARD, mak en trouw, zonder gebreken, van omstreeks 7 jaren oud. Het bruine haar heeft de voorkeur. Opgave *franko* bij de Uitgevers dezer.

Te Huur binnen Breda:

Een fatsoenlijk en zeer ruim BENEDEN-KWARTIER, met Behangen en Geplafonneerde Kamers, Keuken en verdere Gemakken; alsmede het vrije gebruik van eenen aangenamen Tuin. Nader onderrigt bij de Uitgevers dezer. Brieven *franko*.

*** *BERIGT aan de Liefhebbers van de GEOGRAPHIE, MUZIJK en TEEKENKUNST.*

F. J. WEIJGAND, Muzijk-, Prent- en Landkaart-handelaar van *Z. M. den Koning*.

In de Kalverstraat, N°. 184, het 2de Huis van de Taksteeg:

Geeft hiermede aan de Beminnaars van Muzijk te kennen, dat hij ontvangen heeft: Een groot assortiment van de beste en nieuwste *Muzijkwerken* en *Muzijk-Instrumenten*, als: Harpen, Violen, heele, ½ en ¾, Alto-Violen, Viool-, Alt- en Violoncello-Strijkstokken. Guitarren van alle soorten en prijzen, met en zonder Etuis. Fluiten van 1 tot 9 kleppen, Clarinetten in B. C. en Bis. Flageoletten in alle Toonen. Stok-Fluiten van 1 à 4 kleppen. Tenor en Basse Posaunen, Signaal-Hoorns met 8 kleppen, Conducteurs en Post-Hoorns met 4 kleppen. Trompetten met 6 kleppen, Inventions-Trompetten met 6 paar Beugels, Concert-Hoorns met 5 paar Beugels, Fagotten met 8 kleppen. Serpenten, Accordeon's of Blaasbalken van alle soorten en Toonen. Picolo's, Diapason's, Stemhammers, Capo d'Astro's, Rastoraals, Metrono's. *Echte Italiaansche* Viool- en Guitarre-Snaren, en verder alles wat de Toonkunst betreft.

Geographie: alle soorten van Hemel- en Aard-Globen, Sphèren, Werken over de Astronomie, Planispheres, Atlassen, School-Atlassen door *Lapie*, Atlassen van de Oude Wereld naar *d'Anville* en andere beroemde Geographen, Geographische Kaarten van alle Deelen en Rijken der Aarde, die sedert kort in Frankrijk, Duitschland, Italië, Engeland en in de Nederlanden zijn uitgekomen.

Teekenkunst: alle soorten van Prenten, Portretten in Plaatdruk en in Steendruk, Schilderij Lijsten, Teeken-Portefeuilles, Engelsche Waterverwen en Stalen Schrijfpennen; en verders alles wat de Muzijk-, Geographie en Teekenkunst betreft.

BERIGT aan de DAMES.

Heeft ontvangen uit Duitschland, een groot assortiment gekleurde *Patronen* voor *Tapisserie*, *Mosaik*, *Borduur-*, *Brei-* en *Paerlwerken*, van alle formaten en prijzen.

*** Bij de Boekverkoopers BLUSSE EN VAN BRAAM, te Dordrecht, en alom, is door bijdrukking wederom te bekomen, het In twee deelen komplete Werk van *P. WEILAND*, KUNSTWOORDENBOEK, of *verklaring van allerhande Vreemde Woorden, Benamingen, Gezegden en Spreekwijzen*, enz., uit verscheidene talen ontleend, in de samenleving, en in geschriften, betreffende alle vakken van Kunsten, Wetenschappen en Geleerdheid voorkomende. Het supplement of 2de deel dezes Werks is ook nog voor de bezitters des eersten deels, tot kompletering apart verkrijgbaar.

„ „ Goedkoope Aanbieding.

„ „ Det overig zijnde komplete Exemplaren van HET LEVEN „ VAN NAPOLEON, door *Walter Scott*, in 9 deelen. Deze „ zullen voor den geringen prijs van slechts *twaalf gulden*, in „ plaats van *acht-en-twintig*, aan de belanghebbenden worden af- „ geleverd bij de Boekverkoopers BLUSSE EN VAN BRAAM, te „ Dordrecht, en alom." "

Te Breda, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.